

Svar på skriftligt spørgsmål om att öka användningen av närproducerad mat vid offentliga måltider

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 353/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Anne Kalmari /cent:

Kan ministeriet vara med och finansiera och på annat sätt främja ibruktagandet av så kallade närmatstrappor?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

När matsprogrammet godkändes som statsrådets principbeslut 2013 och dess åtgärder har framskridit systematiskt. Jord- och skogsbruksministeriet har med stöd av en extern utvärdering uppdaterat när matsprogrammet och programmet offentliggjordes i maj 2021. Ett av programmets mål är att öka andelen närproducerad mat i den offentliga upphandlingen genom att förbättra upphandlingskompetensen, de kvalitativa kriterierna och upphandlingskraven. I programmet nämns som förvaltningsåtgärder åtgärder i anslutning till ökad upphandlingskompetens och i programmet uppmuntras också kommunerna och landskapen att öka andelen närproducerad mat i sina upphandlingar och kommunerna uppmuntras att fatta beslut om främjande av närproducerad mat. Besluten antecknas i kommunens strategi och strategin för den måltidstjänst som producerar servicen för kommunen. På grund av den flexibla definitionen av närproducerad mat har man inte ställt upp några kvantitativa mål för användningen av närproducerad mat i offentliga yrkeskök. Det är lättare att sätta upp kvantitativa mål för ekologiskt jordbruk, eftersom det är ett certifierat produktionssätt som grundar sig både på IFOAM:s principer för ekologisk produktion och på Europeiska gemenskapens ekologistiftning. Ekologisk produktion kan således följas upp och statistikföras på ett tillförlitligt sätt till skillnad från närproducerad mat, vars användning följs upp på basis av användarens egen definition av närproducerad mat. Programmet Portaata luomun, som utvecklats av Ekocentria och upprätthålls med användarnas avgifter, är en bra modell som kan tillämpas även på närproducerad mat om någon instans vill ta på sig ansvaret för att upprätthålla ett motsvarande program.

Jord- och skogsbruksministeriet finansierar utvecklingsprogrammet Vastuulliset ruokapalvelut (Varuke) som genomförs 2020–2023 och som stöder aktörer som producerar offentliga måltidstjänster att genomföra strategiskt och konkret ansvarsarbete. Målet är att utarbeta ansvarsplaner för måltidstjänsterna och steg mot att genomföra dem. Vid genomförandet av utvecklingsprogrammet beaktas de gällande programmen på statsrådsnivå, såsom Programmet för klimatvänlig mat, eko- och när matsprogrammen samt den nationella upphandlingsstrategin och statsrådets principbeslut om den. Dessutom verkställer jord- och skogsbruksministeriet den nationella upphandlingsstrategins mål om ansvarsfullhet vid måltidsupphandling genom att uppdatera handboken för ansvarsfulla livsmedelsupphandlingar och genom att utarbeta en handbok för ansvarsfull

upphandling av måltidstjänster. Genom dessa åtgärder strävar man efter att påverka ansvarsfullheten i kommunernas och statens måltidsupphandlingar och därigenom matens inhemska grad.

Den finländska maten har många styrkor som har lyfts fram i det skriftliga spørsmålet. Största delen av klimateffekterna av maten uppstår i primärproduktionen, och vi har inlett ett flertal åtgärder såsom forsknings- och innovationsprogrammet Fånga kolet, genom vilket man strävar efter att minska klimatutsläppen från markanvändningen inom jord- och skogsbruket. Cirka fem procent av klimateffekterna av maten härstammar från transporter. Genom att använda inhemsk mat skulle vi kunna minska effekterna av importerad mat som utlokaliserats från Finland.

Helsingfors 21.6.2021

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä